

Trường ĐH Khoa Học Tự Nhiên Tp. Hồ Chí Minh **TRUNG TÂM TIN HỌC**

PYTHON FOR MACHINE LEARNING, DATA SCIENCE & DATA VISUALIZATION

Bài 3: Numpy

Phòng LT & Mang

Nội dung

- 1. Giới thiệu
- 2. Mảng một chiều
- 3. Mảng nhiều chiều

https://numpy.org/

https://www.w3schools.com/python/numpy_intro.asp

□NumPy (Numerical Python)

- Là một thư viện bao gồm các đối tượng mảng đa chiều (multidimensional array) và một tập hợp các phương thức để xử lý mảng đa chiều đó.
- Sử dụng Numpy, các toán tử toán học và logic có thể được thực hiện
- Thay thế cho List
- Cài đặt: pip install numpy

□ Ưu điểm

- Chứa bộ các giá trị
- Có thể chứa các loại dữ liệu khác nhau
- Có thể thay đổi, thêm, xóa
- Đầy đủ chức năng tính toán
- Rất nhiều thư viện được xây dựng sẵn trong Numpy
- Càn cho Data Science
 - Thực hiện công việc tính toán trên các bộ dữ liệu (data set)
 - Tốc độ cao

■NumPy - Ndarray Object

- •Đối tượng quan trọng nhất trong NumPy là kiểu mảng N-dimensional được gọi là ndarray. Nó mô tả một bộ các item cùng kiểu. Item trong mảng có thể truy xuất bằng cách sử dụng zero-based index.
- Mỗi item trong ndarray có cùng kích thước block trong bộ nhớ và là một đối tượng data-type gọi là dtype.

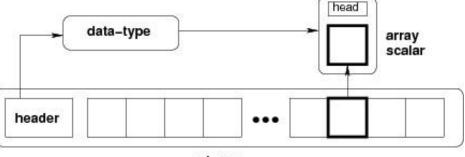

■NumPy - Ndarray Object

 Bất kỳ item nào được trích xuất từ ndarray object bằng cách cắt ra được đại diện bởi một Python object của một kiểu mảng vô hướng (array scalar type)

Mối quan hệ giữa ndarray, dtype và array

scalar type:

■NumPy - Ndarray Object

- Một thực thể của ndarray class có thể được tạo ra từ nhiều phương thức tạo mảng khác nhau.
- Ndarray cơ bản được tạo bằng cách sử dụng phương thức: numpy.array

■NumPy - Ndarray Object

- Cú pháp: numpy.array(object, dtype = None, copy = True, order = None, subok = False, ndmin = 0)
- Trong đó:
 - Object: đối tượng có phương thức giao diện mảng
 - Dtype: loại dữ liệu mong muốn của mảng (tùy chọn)
 - Copy: mặc định = True đối tượng được copy (tùy chọn)

- Copy: mặc định = True đối tượng được copy (tùy chọn)
- Order: C (row major) hoặc F (column major) hoặc
 A (bất kỳ) (tùy chọn)
- Subok: theo mặc định mảng được trả về phải là mảng cơ sở. Nếu = True, các sub-class được chuyển qua
- Ndmin: chỉ định kích thước tối thiểu của mảng kết quả

Ví dụ:

```
import numpy as np
# Mång một chiều
np.array([1,2,3])
print(a)
```

```
[1 2 3]
```

```
# Mång hai chiều
a = np.array([[1, 2, 3], [4, 5, 6]])
print(a)
```

```
[[1 2 3]
[4 5 6]]
```

```
# ndmin & dtype
a = np.array([1, 2, 3, 4, 5], ndmin = 2, dtype = complex)
print(a)
```


■Nympy – Data Type

• NumPy hỗ trợ rất nhiều kiểu dữ liệu khác nhau, như: bool_, int_, int8, int16, int32, int64, unit8 (số nguyên không dấu),, unit16, unit32, unit64, float_, float16, float32, float64, complex_, complex64, complex128

=> dtype: numpy.bool_, numpy.int8, ...

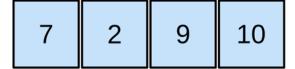
Note: int8, int16, int32, int64 có thể thay thế bằng chuỗi 'i1', 'i2', 'i4', 'i8'

Nội dung

- 1. Giới thiệu
- 2. Mảng một chiều

3. Mảng nhiều chiều

□Tạo mảng một chiều

 Từ object có định dạng array: sử dụng array()

```
import numpy as np
# tao mang mot chieu
array_1 = np.array([1, 2, 3])
print(array_1)
print(type(array_1))
```

```
[1 2 3]
<class 'numpy.ndarray'>
```


Từ list, tuple: sử dụng asarray()

Có giá trị mặc định là 0, 1: dùng zeros(), ones()

```
# Mảng với các phần tử có giá trị ban đầu là 0 mang = np.zeros((5,), dtype = np.int) mang_1 = np.ones(5) print(mang) # Mảng với các phần tử có giá trị ban đầu là 1 mang_1 = np.ones(5) print(mang_1)
```

[0 0 0 0 0] [1. 1. 1. 1.]

 Từ range: sử dụng numpy.arange(start, stop, step, dtype)

```
mang_2 = np.arange(10,20,2)
print(mang_2)
[10 12 14 16 18]
```

 Từ range có khoảng cách đều nhau: sử dụng numpy.linspace(start, stop, num, endpoint, dtype)

```
mang_3 = np.linspace(10,20, 5)
print(mang_3)
mang_4 = np.linspace(10,20, 5, endpoint = False)
print(mang_4)

[10. 12.5 15. 17.5 20. ]
[10. 12. 14. 16. 18.]
```


- np.array
- np.asarray
- np.ones, np.zeros
- np.arrange
- np.linspace

```
np.array([1,5,6,3,8])
array([1, 5, 6, 3, 8])

np.asarray((1,4,6))
array([1, 4, 6])
```


- np.array
- np.asarray
- np.ones, np.zeros
- np.arrange
- np.linspace

- np.array
- np.asarray
- np.ones, np.zeros
- np.arrange
- np.linspace

```
np.arange(2,10,2)
array([2, 4, 6, 8])
```


- np.array
- np.asarray
- np.ones, np.zeros
- np.arrange
- np.linspace

```
np.linspace(1,50,5)
array([ 1. , 13.25, 25.5 , 37.75, 50. ])

np.linspace(1,50,5,retstep=True)
(array([ 1. , 13.25, 25.5 , 37.75, 50. ]), 12.25)
```


- np.array
- np.asarray
- np.ones, np.zeros
- np.arrange
- np.linspace
- np.random.rand
- np.random.randint

□Thao tác trên mảng

Số phần tử của mảng

```
print(array_1)
print(array_1.shape[0])

[1 2 3]
3
```

Cập nhật phần tử trong mảng

```
array_1[1] = 250

print(array_1)

[ 1 250 3]
```


□Thao tác trên mảng

 Truy xuất phần tử trên mảng theo index (từ 0 đến chiều dài mảng -1)

Index: 0 1 2 3 4
Value: 88 19 46 74 94

Index: -1
Value: 88 19 46 74 94

□Thao tác trên mảng

Truy xuất phần tử trên mảng theo index

```
# Truy xuất phần tử trong mảng
mang_4 = np.array([1, 3, 2, 4, 5, 7, 9])
print(mang 4)
print(mang 4[3])
print(mang 4[3:])
print(mang_4[3:5])
print(mang 4[mang 4 < 5]) # có kèm điều kiện
[1 3 2 4 5 7 9]
[4 5 7 9]
[4 5]
[1 3 2 4]
```


□Thao tác trên mảng

Truy xuất phần tử trên mảng theo điều kiện

```
In [3]: arr = np.arange(10)
arr

Out[3]: array([0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9])

In [8]: arr < 6
Out[8]: array([ True,  True,  True,  True,  True,  False,  False,  False,  False],  dtype=bool)

In [3]: arr = np.arange(10)
    arr

Out[3]: array([0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9])

In [9]: boolArr = arr < 6

In [10]: arr[boolArr]

Out[10]: array([0, 1, 2, 3, 4, 5])</pre>
```


□Thao tác trên mảng

 Truy xuất phần tử trên mảng: theo slice(start, stop, step)

```
# Truy xuất các phần tử trong mảng dùng slice
mang_5 = np.arange(10)
print(mang_5)
s = slice(3,8,2)
print(mang_5[s])
print(mang_5[s][1])
```

```
[0 1 2 3 4 5 6 7 8 9]
[3 5 7]
5
```


□Thao tác trên mảng

• Thêm phần tử vào cuối mảng: sử dụng append()

```
# Thêm các phần tử vào cuối mảng
mang_5 = np.arange(10)
mang_5 = np.append(mang_5, [25, 30])
print(mang_5)

[ 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 25 30]
```

• Thêm phần tử vào index trong mảng: sử dụng insert()

```
# Thêm phần từ vào index = 3, giá trị 100
print(mang_5)
mang_5 = np.insert(mang_5, 3, 100)
print(mang_5)

[ 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 25 30]
[ 0 1 2 100 3 4 5 6 7 8 9 25 30]
```


□Thao tác trên mảng

Xóa phần tử tại index trong mảng: sử dụng delete()

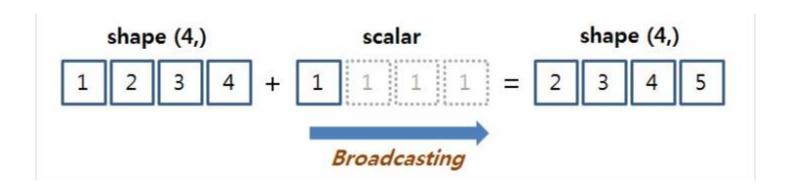
```
# Xóa phần tử tại vị trí index = 11
print(mang_5)
mang_5 = np.delete(mang_5, 11)
print(mang_5)

[ 0 1 2 100 3 4 5 6 7 8 9 25 30]
[ 0 1 2 100 3 4 5 6 7 8 9 30]
```


□Broadcasting: thực hiện các phép toán số học trên mảng

□Broadcasting: thực hiện các phép toán số học trên mảng

```
import numpy as np

a = np.array([1, 2, 3, 4])
b = np.array([5, 6, 7, 8])
mang_cong = a + b
print(mang_cong)
mang_tru = a - b
print(mang_tru)
mang_nhan = a * b
print(mang_nhan)
mang_chia = a / b
print(mang_chia)
```

```
[ 6 8 10 12]

[-4 -4 -4 -4]

[ 5 12 21 32]

[0.2 0.33333333 0.42857143 0.5 ]
```


□Statistical function

 Tìm max, min: sử dụng max() hoặc amax(), min hoặc amin()

```
# max, min
d = np.array([3, 10, 9, 12, 8, 5])
print(np.amax(d))
print(np.amin(d))

12
3
```

Tính tổng giá trị: sử dụng sum()

```
arr = np.arange(10) # array([0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9])
arr.sum()
```


□Statistical function

Giá trị trung bình số học: sử dụng mean()

 Giá trị trung bình giữa: sử dụng median() dựa trên mảng đã sắp xếp, lấy trung bình phần tử ở giữa

```
print(d)
print(np.median(d)) # 3, 5, 8, 9, 10, 12 => trung bình giữa = (8+9)/2
[ 3 10 9 12 8 5]
```


8.5

□Sort, where, extract

Sắp xếp tăng dần trong mảng: sử dụng sort()

```
mang_5 = np.array([3, 1, 2, 4, 7, 3, 8, 9, 5, 6])
print(mang_5)
print(np.sort(mang_5))

[3 1 2 4 7 3 8 9 5 6]
[1 2 3 3 4 5 6 7 8 9]
```

• Tìm index của các phần tử trong mảng thỏa

điều kiện: sử dụng where()

```
print(mang_5)
indexes = np.where(mang_5 >= 5)
print(indexes)
print(mang_5[indexes])
```

```
[3 1 2 4 7 3 8 9 5 6]
(array([4, 6, 7, 8, 9], dtype=int32),)
[7 8 9 5 6]
```


Tìm các phần tử trong mảng thỏa điều kiện:
 sử dụng extract(điều kiện, mảng)

```
print(mang_5)
print(np.extract(np.mod(mang_5,2)==0, mang_5))
print(np.extract(mang_5 >= 5, mang_5))

[3 1 2 4 7 3 8 9 5 6]
[2 4 8 6]
[7 8 9 5 6]
```

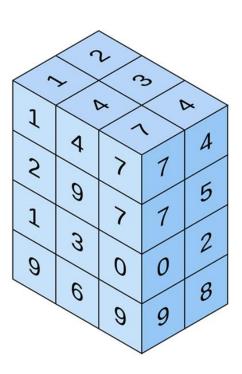

Nội dung

- 1. Giới thiệu
- 2. Mảng một chiều
- 3. Mảng nhiều chiều

5.2	3.0	4.5
9.1	0.1	0.3

Mảng nhiều chiều

□Tạo mảng nhiều chiều

 Từ object có định dạng array: sử dụng array()

```
import numpy as np
# Tao mang
array_2 = np.array([[1, 2, 3], [4, 5, 6]])
print(array_2)
print(type(array_2))
```

```
[[1 2 3]
[4 5 6]]
<class 'numpy.ndarray'>
```


Mảng nhiều chiều

Có giá trị mặc định là 0, 1: dùng zeros(), ones()

```
# tạo mảng với 0 hoặc 1
mang_zeros = np.zeros([2,2,2], dtype = int)
print("Mång zeros")
print(mang_zeros)
print("Mång ones")
mang ones = np.ones([2,2], dtype = int)
print(mang ones)
Mång zeros
[[[0 0]]]
  [0 0]]
 [[0 0]
  [0 0]]]
Mång ones
[[1 1]
 [1 1]]
```


□Thao tác trên mảng

Số dòng, cột trên mảng

```
print(array_2)
print(array_2.shape)

[[1 2 3]
  [4 5 6]]
(2, 3)
```

Cập nhật phần tử trong mảng

```
# cập nhật
array_2[0][0] = 100
print(array_2)
[[100 2 3]
[ 4 5 6]]
```


Truy xuất phần tử trên mảng: theo ma trận,
 dòng, cột (index = 0 -> chiều dài - 1)

```
# truy xuất phần tử trong mảng
print(array_2)
print(array 2[1,2])
print(array 2[1,])
            print(b)
[[1 2 3]
            print("b[0][1][2] =", b[0][1][2]) # ma trận 0, dòng 1, cột 2
 [4 5 6]]
6
            [[[0 1 2 3]
[4 5 6]
            [4 5 6 7]
              [8 9 10 11]]
             [[12 13 14 15]
              [16 17 18 19]
              [20 21 22 23]]]
            b[0][1][2] = 6
```


□Thao tác trên mảng

Truy xuất phần tử trên mảng:

<ten mang>[start:stop:step]

	$\overline{/}$	$\overline{}$			
0	1	2	3	4	5
10	11	12	13	14	15
20	21	22	23	24	25
30	31	32	33	34	35
40	41	42	43	44	45
50	51	52	53	54	55

Expression	Shape
arr[:2, 1:]	(2, 2)
arr[2] arr[2, :] arr[2:, :]	(3,) (3,) (1, 3)
arr[:, :2]	(3, 2)
arr[1, :2] arr[1:2, :2]	(2,) (1, 2)

zation 40

Thay đổi kích cỡ mảng: dùng shape,
 reshape(số_lượng_ma_trận, số_dòng, số_cột)

```
# thay đổi kích cỡ mảng
print(array 2)
print(array_2.shape)
array_2.shape = (3,2)
print(array_2)
                   # thay đổi kích cỡ mảng dùng reshape
                   a = np.arange(24)
[[100
     2 3]
                   print(a)
        5 6]]
   4
                   b = a.reshape(2, 3, 4) # ma trận, dòng, cột
(2, 3)
                   print(b)
     2]
[100
                   print(b[0][1][2])
 [ 3 4]
                                             9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23]
       6]]
                   [[[ 0 1 2 3]
                    [4 5 6 7]
                    [8 9 10 11]]
                    [[12 13 14 15]
                    [16 17 18 19]
                    [20 21 22 23]]]
                   6
```


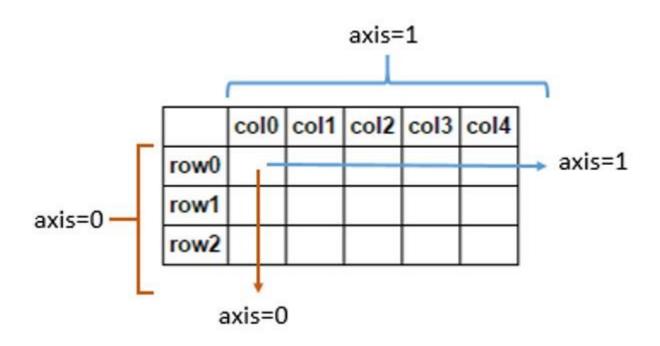

□Tạo mảng con

```
print(b)
b1 = b[1:]
print("b1:")
print(b1)
b1 \times 2 = b[1,...,2]
print("b1 x 2:")
print(b1 x 2)
b11_x = b[1,1,...]
print("b11_x:")
print(b11 x)
[[[0 1 2 3]
  [4 5 6 7]
  [8 9 10 11]]
 [[12 13 14 15]
  [16 17 18 19]
  [20 21 22 23]]]
b1:
[[[12 13/14\15]
  [16 17 18 19]
[20 21 22 23]]]
b1 x 2:
[14 18 22]
b11_x:
[16 17 18 19]
```


□Broadcasting: thực hiện các phép toán số học trên mảng

```
import numpy as np
a = np.array([[1, 2, 3, 4],[1, 1, 1, 1],[1, 2, 3, 4],[2, 2, 2, 2]])
b = np.array([2, 4, 6, 8])
print(a)
print(b)
print("a + b")
print(a + b)
print("a - b")
print("a - b")
print("a * b")
print(a * b)
print(a * b)
print(a * b)
```

```
[[1 2 3 4]
[1 \ 1 \ 1 \ 1]
[1 2 3 4]
[2 2 2 2]]
    6 8 10]]
[[-1 -2 -3 -4]
[-1 -3 -5 -7]
[-1 -2 -3 -4]
[ 0 -2 -4 -6]]
[[ 2 8 18 32]
 [ 2 8 18 32]
[ 4 8 12 16]]
[[0.5
             0.5
                                     0.5
[0.5
             0.25
                         0.16666667 0.125
[0.5
             0.5
                         0.5
                                     0.5
                                                11
ſ1.
             0.5
                         0.33333333 0.25
```


□Statistical function

Tìm max, min: sử dụng amax(), amin()

```
print("Max:", np.amax(a))
print("Min:", np.amin(a))
print("Max - theo từng cột:", np.amax(a, 0))
print("Min - theo từng cột:", np.amin(a, 0))
print("Max - theo từng dòng:", np.amax(a, 1))
print("Min - theo từng dòng:", np.amin(a, 1))
```

```
Max: 9
Min: 2
Max - theo từng cột: [8 7 9]
Min - theo từng cột: [2 4 3]
Max - theo từng dòng: [7 8 9]
Min - theo từng dòng: [3 3 2]
```


□Statistical function

Giá trị trung bình số học: sử dụng mean()

```
b = np.array([[[3,7],[8,4]],[[2,4], [1, 5]]])
print(b)
print('Mean b:')
print(np.mean(b))
print('Mean b[0]:')
print(np.mean(b[0]))
[[[3 7]
  [8 4]]
 [[2 4]
  [1 5]]]
Mean b:
4.25
Mean b[0]:
5.5
```


□Statistical function

 Giá trị trung bình giữa: sử dụng median() dựa trên mảng đã sắp xếp, lấy trung bình phần tử ở giữa mảng

```
print(b)
print('Median b:')
print(np.median(b))
print('Median b[1]:')
print(np.median(b[1]))

[[[3 7]
    [8 4]]

[[2 4]
    [1 5]]]
Median b:
4.0
Median b[1]:
3.0
```


 Tính toán độ lệch chuẩn theo trục được chỉ định: sử dụng std()

```
# Tinh toán độ lệch chuẩn standard deviation
a = np.array([[1, 2], [3, 4]])
print(a)
print(np.std(a))
print(np.std(a, axis = 0))
print(np.std(a, axis = 1))
```

```
[[1 2]
[3 4]]
1.118033988749895
[1. 1.]
[0.5 0.5]
```


 Tính toán hệ số tương quan theo thời điểm (Peason Product)

```
a = np.array([[1,4,6], [1,2,3]])
print(a)
print("Coefficient")
print(np.corrcoef(a[0],a[1]))

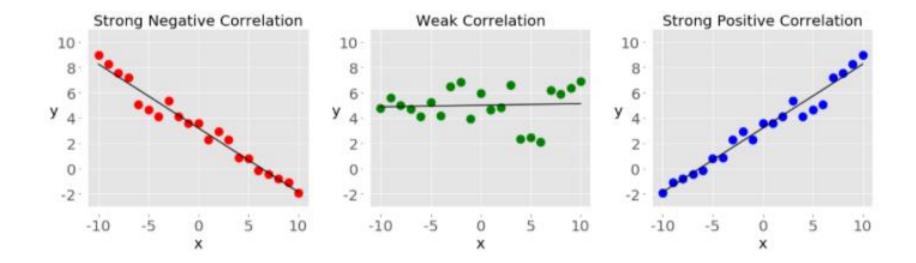
[[1 4 6]
  [1 2 3]]
Coefficient
[[1. 0.99339927]
```


[0.99339927 1.

Hệ số tương quan giữa 2 biến x, y

□Sort, where, extract

Sắp xếp tăng dần trong mảng: sử dụng sort()

```
c = np.array([[[9,7],[8,4]],[[2,4], [6, 5]]])
print(c)
print("Sort c")
                            print('Sort c[0] axis 0 (theo côt):')
print(np.sort(c))
                            print(np.sort(c[0], axis = 0))
[[[9 7]
                            Sort c[0] axis 0:
  [8 4]]
                            [[8 4]
 [[2 4]
                             [9 7]]
 [6 5]]]
Sort c
                            print('Sort c[0] axis 1 (theo dong):')
[[[7 9]
                            print(np.sort(c[0], axis = 1))
 [4 8]]
                           Sort c[0] axis 1 (theo dong):
 [[2 4]
                            [[7 9]
 [5 6]]]
                             [4 8]]
```


□Sort, where, extract

Sắp xếp tăng dần trong mảng: sử dụng sort()

```
dt = np.dtype([('name', 'S10'),('age', int)])
ds = np.array([("Tom",21),("Jenny",25),("Herry", 17), ("Matt",27)], dtype = dt)
print(ds)
[(b'Tom', 21) (b'Jenny', 25) (b'Herry', 17) (b'Matt', 27)]
print('Order by name:')
print(np.sort(ds, order = 'name'))
print('Order by age:')
print(np.sort(ds, order = 'age'))
Order by name:
[(b'Herry', 17) (b'Jenny', 25) (b'Matt', 27) (b'Tom', 21)]
Order by age:
[(b'Herry', 17) (b'Tom', 21) (b'Jenny', 25) (b'Matt', 27)]
```


 Tìm index của các phần tử trong mảng thỏa điều kiện: sử dụng where()

```
print(c)
cond = np.where(c>5)
print(cond)
print(c[cond])

[[[9 7]
    [8 4]]

[[2 4]
    [6 5]]]
    (array([0, 0, 0, 1], dtype=int32), array([0, 0, 1, 1], dtype=int32), array([0, 1, 0, 0], dtype=int32))
[9 7 8 6]
```


Tìm các phần tử trong mảng thỏa điều kiện:
 sử dụng extract(điều kiện, mảng)

```
print(c)
print("Trên c:",np.extract(c >= 5, c))
print("Trên c[0]:",np.extract(c[0] >= 5, c[0]))
[[[9 7]
  [8 4]]
 [[2 4]
 [6 5]]]
Trên c: [9 7 8 6 5]
Trên c[0]: [9 7 8]
```


1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30

Giới thiệu

■Numpy – Data Type Objects (dtype)

- Dtype mô tả:
 - Kiểu dữ liệu (int, float...)
 - Kích thước dữ liệu
 - Thứ tự byte (byte order)

Mảng dữ liệu tự định nghĩa

- Numpy cho phép tạo mảng cấu trúc
- Cú pháp: numpy.dtype(object, align, copy)
- Trong đó:
 - Object: để được chuyển đổi thành data type object
 - Align: n\u00e9u = True, th\u00e9m ph\u00ean d\u00e9m (padding) v\u00eao
 d\u00e9 l\u00eam cho n\u00f0 turong t\u00fc nhu C-struct
 - Copy: n\u00e9u = True, t\u00e4o m\u00f6t b\u00e4n sao m\u00f3i c\u00fca dtype object

Mảng dữ liệu tự định nghĩa

Ví dụ

```
dt = np.dtype(np.int32)
print(dt)
```

int32

```
dt = np.dtype([('age','i8')])
a = np.array([(10,),(20,),(30,)], dtype = dt)
print(a['age'])
```

[10 20 30]

Mảng dữ liệu tự định nghĩa

Ví dụ

name char[10]
age int
weight double

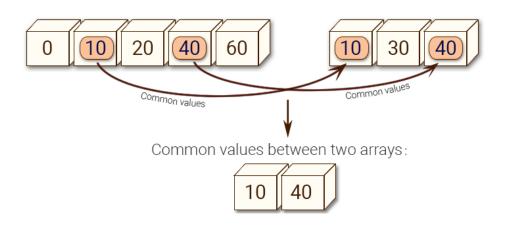
Brad	Jane	John	Fred
33	25	47	54
135.0	105.0	225.0	140.0

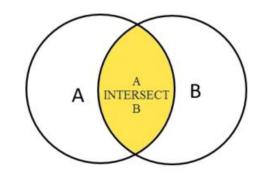

Các thao tác khác trên mảng

☐ Tìm phần tử chung: numpy.intersect1d

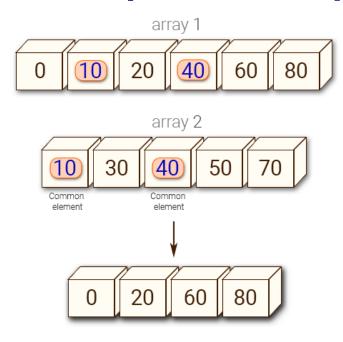
```
np.intersect1d([0, 10, 20, 40,60], [10, 30, 40])
array([10, 40])
```

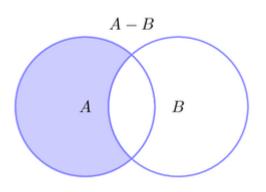

Các thao tác khác trên mảng

☐ Tìm phần tử "hiệu": numpy.setdiff1d


```
np.setdiff1d([0, 10, 20, 40,60,80], [10, 30, 40,50,70])
array([ 0, 20, 60, 80])
```


